

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BEAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE se primesc la **ADMINISTRAȚIUNEA** în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 In Viena: M. Dukas Nachf.
 Max. Augenthaler & Emerich Lesser.
 Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
 A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
 In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Waroy & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 8. a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de *Duminecă* 3 franci.
 Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare Târgului Inului Nr. 30, etajic I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 136.

Brașov, Luni-Marti 22 Iunie (4 Iulie).

1899.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foicei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 „
pe trei luni	3 „
pe o lună	1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an	franci, 40
pe șase luni	20
pe trei luni	10
pe o lună	3.50

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Sistemul vechi în era nouă.

Când cu venirea la cârmă a ministrului președinte Szell, care a fost salutat de presa maghiară ca omul situațiunei, capabil de a inaugura o nouă eră dreaptă și cinstită în politica guvernului, am dis, că abstrăgând dela calitățile personale ale noului șef al cârmuirii nu ne intră în cap nici decum, cum s'ar pute introduce un sistem nou cu omenii vechi.

Cu tema acesta se ocupă organul partidei populare maghiare în numărul său mai nou. Ocaziune la acesta i-a dat o enunțațiune caracteristică, ce a făcut-o ministru de culte și instrucțiune publică Wlassics într'un toast, ce l'a ținut la festivitatea sfințirii noii școle de stat civile din Csakornya.

Ministrul a dis între altele în amintitul toast: „O partidă, care stă sub conducerea credinciosului discipul al lui Deak, a vrednicului depositar a politiceii deakiste, Coloman Szell, și în rândurile căreia se află eroi probați și adeverați ai politiceii liberale și a cărei intrăgă reputațiune politică e legată de liberalism, o astfel de partidă nu se poate abate nici odată dela tradiționala direcțiune liberală maghiară“.

Numita foice intrăbă, care este direcțiunea tradițională liberală și răspunde, că nu e, decât cea reprezentată de sistemul tizsaist, și perfecționată într'o măsură de necreșut de era lui Banffy. Er ministrul Wlassics ce a fost, decât nu cel mai adict ajutor al lui Banffy în tot timpul guvernării acestuia? El care i-a ajutat lui Banffy a călca în picior libertatea și consciința de sine morală, tot el vine astăzi și preamăresce era notă, care a răsturnat acea eră scandalosă?

Acosta, dice „Alkotmany“, nu este morală adevărată, ci numai spoită, morală, care n'are loc în viața publică, ci numai pe scena

unui orfeu. Arată apoi, cum pe timpurile reacțiunei din anii 1840 s'au făcut încercări de a pune în practică volnicia fișpanilor. alegerile cu forța, falsificarea legilor și guvernarea cu ordonanțe. Și ce a făcut sistemul Tisza și cârmuirea lui Banffy? Au adus la deplină perfecțiune ceea ce a început atunci cea mai desfrinată reacțiune.

Enumerând păcatele lui Wlassics, îi impută înainte de toate, că a colaborat la esecutarea legilor politice bisericesci, încă într'un mod, prin care s'a nimicit în parte garanțiile de drept constituționale, în ce privesc administrarea justiției în afaceri matrimoniale. Citază mai de parte două din ordonanțele, ce le-a scris însuși Wlassics, una, ce a edat'o pe basa legii privitoare la prezentarea esemplarelor obligătoare ale tipăriturilor și a făcut astfel posibilă cenzura preventivă oprită prin lege, cealaltă mai nouă folosese legea despre congruă pentru introducerea unui sistem de spionajiu atât de îndrăcit cum nu se mai găsește, decât în statele cele mai absolutiste, cari urăsc ori-ce drept și dreptate.

Ambele aceste ordonanțe sunt și astăzi în vigore și denotă, care este liberalismul tradițional al dominațiunei Tisza-Banffy. Numai aceste tradițiuni le-a putut înțelege ministrul Wlassics în dicursul său. Principiile moralei publice însă ne învață, că nu se poate să cadă un sistem politic fără de depărtarea tuturor factorilor acestui sistem de pe scena debutării lor. Nu se poate admite de morală publică, ca factorii sistemului căduț să-și potă continua rolul cu nouă mască pe scena vieții.

Am schițat aici pe scurt vederile organului maghiar amintit, fiindcă caracterizează mult situațiunea ce ne-o prezintă liberalismul tradițional maghiar al sistemului vechi în era nouă. Cetitorii noștri vor sci să-și tragă înșiși conclusiunea.

Circulara consistoriului din Blași.

E vorba de circulara consistoriului metropolitan din Blași către clerul archidieceșan în afacerea ajutorului de stat, ce o comunică „Unirea“ din Blași în numărul său cel mai nou. O reproducem și noi, fiind un act important privitor la situațiunea incurcată de ad. Foice biserică din Blași o publică, ca document, că consistoriul metropolitan a făcut tot ce a putut „între împrejurările de astăzi extrem de grele“.

Aceeași foice, răspundând organului nostru, care a dis, că Blașiul ar fi trebuit să premergă energic cu esemplul său celorlalte diecese, ne spune, că acesta nu a putut'o face, deore-ce când Blașiul a primit avizul ministrului relativ la împărțirea ajutorului de stat de 25,830 fl. pe 1898 pe lângă condițiunile umilitore cunoscute, pe atunci celelalte diecese, fiind avizate mai înainte, împărțiseră deja acel ajutor fără de scirea și consensul Blașiului. In fine

aceeași foice face afirmarea gravă, că nu Blașiul poartă vina, decât nu se poate stabili o procedură uniformă și în altele tot așa de vitale pentru biserica.

La aceste vom reveni. Dăm loc pentru acuma circularei din cesțiune:

„Din circulariul consistorial de dto 17 Aprilie 1897 Nr. 1642 (numărul curent XXIV ex 1897) Veneratul cler archidieceșan cunoște pașii făcuți nu numai de acest Consistoriu, ci și de Veneratul Sinod archidieceșan din 1896, pentru-ca să salveze dreptul acestui Consistoriu, de a împărți el însuși ajutorul ordinar de stat așa, pe cum a făcut'o acesta neîntrerupt dela anul 1863 până în 1895 inclusive. Cunoște veneratul cler archidieceșan și aceea, că pașii aceștia au rămas fără de rezultatul dorit, căci Escelența Sa d-l ministru de culte și instrucțiune publică a rămas neclătit pe lângă punctul său de vedere, că adecă pe basa listelor prezentănde de acest Consistoriu, să determine el însuși persoanele, căroră să se dea atât ajutorul ordinar de 18.000 fl., cât și ajutorul estra-ordinar, care dela anul 1896 încôce s'a luat în bugetul statului pentru întregirea competențelor preoților mai rău dotați.

In conformitate cu punctul acesta de vedere al Escelenței Sale domnului ministru de culte și instrucțiune publică, s'a împărțit veneratului cler archidieceșan atât ajutorul ordinar de 18,000 fl. v. a., cât și cel estraordinar pe anii 1896 și 1897. Observăm însă, că noi am încetat a reziste acestei modalități de împărțire, numai după ce prin representațiunea noastră de dto 23 Decemvre 1896 nr. 5821 adresată Escelenței Sale domnului ministru de culte și instrucțiune publică, am declarat pe lângă rezervele cuvenite, că acea modalitate de împărțire nu are să prejudece dreptului imprescriptibil al acestui Consistoriu de a împărți el însuși, ca în trecut, ajutorul ordinar de stat, și numai după ce am accentuat, că acest Consistoriu declină dela sine ori-ce responsabilitate pentru urmările păgubitoare, ce vor resulta pentru biserica și disciplina eclesiastică din modalitatea de împărțire contemplată de domnul ministru.

Ce privesc ajutorul de stat pe anul 1898, Escelența Sa domnul ministru de culte și instrucțiune publică prin rescriptul său de dto 22 Martie 1899 Nr. 7826 ne-a încunosciințat, că din bugetul anului 1898 a aplicat clerului archidieceșei noastre subsidiu de stat în suma de 25.830 fl. v. a., și de-odată a declarat, că în suma acesta de 25.830 fl. v. a. este cuprins și ajutorul ordinar de 18.000 fl., care până acum se asigura separat de celalalt ajutor estraordinar de stat. Mai departe ne-a cercat domnul ministru, ca suma acesta de 25.830 fl. v. a. să o ridicăm dela perceptoratul regesc de Alba-Iulia și să o dăm respectivilor preoți pe lângă quietanțe scrise în limba maghiară și vidimate de protopretorele, respective de primarul comunelor orașenesci. Din acest rescript se vede, că Escelența Sa domnul ministru de culte și instrucțiune publică a introdus o nouă modalitate de a împărți ajutorul de stat, deosebit chiar și de modalitatea statorită în anul 1896, pentru-că 1) prin modalitatea cea nouă ajutorul stabil ordinar de stat de 18.000 fl. v. a. nu s'a mai asigurat separat, ci im-

preună cu ajutorul estraordinar, care variază în sumele sale în fiă-care an; 2) Escelența Sa nu mai primesc quietanțe scrise în limba română, ca limbă oficiosă și liturgică a bisericii noastre; și 3) se pretinde vidimarea quietanțelor din partea organelor politice.

Din aceste motive ne-am simțit noi indemnati a adresa Escelenței Sale domnului ministru representațiunea de dto 10 Mai 1899 Nr. 2402, în care după ce am arătat, că modalitatea acesta nouă de împărțire a ajutorului de stat după convingerea noastră este vătămătoare, în cele trei puncte indicate, l'am rugat, să binevoescă a o modifica și mai virtos a absta dela îndatorirea preoților de a-și vidima quietanțele prin organele politice.

La acesta representațiune Escelența Sa domnul ministru de culte și instrucțiunea publică cu dto 15 Iunie 1899 Nr. 34.552, ne-a răspuns, că în urma hotărării aduse de înaltul guvern regesc unguresc insistă, ca ajutorul de 25.830 fl. asigurat pe an. 1898 să se împartă după modalitatea cea nouă indicată mai sus, și în numele întregului guvern ne-a recercat, ca fără amânare să dispunem împărțirea banilor după modalitatea aceasta, și în timp de 8 zile să-l încunosciințăm despre dispozițiunea făcută din partea noastră în această privință, pentru-că în cas, când noi nu am accepta această modalitate, să potă face Escelența Sa dispozițiunile de lipsă, ca respectivii preoți să și capete ajutorul asigurat. De-odată a declarat Escelența Sa domnul ministru, că pe viitor începând cu anul 1899, suma ajutorului ordinar de stat de 18,000 fl., care este cuprins în cele 90,000 florini v. a. votate în fiă-care an sub titlul de ajutor de stat pentru biserica greco-catolică, nu se va mai împărți impreună cu suma ajutorului estra-ordinar, care pe basa articolului de lege XIV din 1898 despre întregirea salariilor preoțesci, s'a luat și se va lua în bugetul statului, ca ajutor provisor pentru clerul greco-catolic, și care se va împărți între marginile impuse guvernului prin legea citată, pe când cu privire la împărțirea ajutorului ordinar și stabil de 18.000 fl. guvernul va procede și mai departe cu acea libertate, ce a avut'o în trecut.

In urma acestui înalt rescript, Consistoriul nostru archiepiscopesc, cumpenind toate împrejurările, a aflat a fi consult, că de-ocamdată suma de 25.830 fl. v. a. asigurată din bugetul anului 1898, să o ridice dela perceptorat și să o dea preoților respectivii pe lângă modalitatea statorită de Escelența Sa domnul ministru de culte și instrucțiunea publică în rescriptele amintite din 22 Martie 1899 Nr. 34.552. Inș în același timp a hotărît, să aducă la cunoscința Escelenței Sale domnului ministru și a înaltului guvern, că faptul acceptării acestui ajutor de 25.830 fl. v. a. nu are să prejudece dreptului acestui Consistoriu de a împărți însuși, după cum crede mai bine, ajutorul ordinar de stat de 18.000 fl. v. a., nici dreptului Veneratului cler archidieceșan de a se pronunța însuși în mod legal, decât voescă a primi și în viitor, pe lângă condițiunile indicate în rescriptele ministeriale acum citate, fiă ajutorul ordinar de 18.000 fl., fiă ajutorul estraordinar, care se asigneză pe baza articolului de lege XIV din 1898. In fine a hotărît acest consistoriu, ca veneratului cler să se dea ocaziunea a se pronunța în această cauză gravă

în proximal Sinod arhiepiscopial, care sperăm dela Dumnezeu să l putem ține în anul curent 1899. Aducând acestea la cunoștința veneratului cler arhiepiscopial, pentru-ca să fiă deplin orientat în o chestiune atât de gravă și atât de mult agitată, mai observăm, cum că noi am propus 592 preoți spre a fi împărțiți din ajutorul ordinar și extraordinar al anului 1898, și că în lista de mai jos a preoților faptice împărțiți din partea înaltului ministeriu în parantesă am însemnat numele preoților și în chipul, în care acela a fost scris în rescriptul ministerial.

De ce sunt persecutați Românii din Bucovina?

(O declarație a baronului Bourguignon).

O foie din străinătate aduce scirea, că presidentul țării Bucovinei br. de Bourguignon a primit dările trecute pe mai mulți bărbați distinși din societatea bucovină, între cari se afla și un membru din aristocrația română. Guvernorul a primit pe acesta — dize — cu multă afabilitate și a convorbit cu el timp mai îndelungat. În decursul conversației aristocratul, român a întrebat pe br. Bourguignon, că de ce a început să ia față cu Românii măsurii atât de severe. După puțină cugetare locțiitorul-president răspunde următoarele:

„Situația de până acum a Românilor a fost în mod excepțional privilegiată. Antecesorii mei au permis tote Românilor în-gâmfași. Ei folosesc acum această deosebită cruțare, pentru-ca să se manifeste înaintea domnitorilor străini ca națiune, și dau expresiune unei alipiri, care se opune condițiilor de existență ale monarhiei. Insufletirea, cu care au întâmpinat pe domnitorul României, când s'a dus la Rusia, mi-a fost bănuț, și eu am datorita de-a sufoca cu tote mijloacele legale nemodestia politică și neastempărul fără tact. Românii, ca cetățeni austriaci, pot să fiă împărțiți de favorurile de drept, ce li-le dă legea, însă decă ei stau înainte cu tendințe de-a realiza aspirațiunilor naționale, situația lor privilegiată de până acum va înceta. Nu se pôte tolera, ca dintr'un fapt de curtoasi față cu domnitorul unui stat străin, omeni fără suflet să mistifice pe cetățenii Bucovinei și să s'gduie în iubirea și respectul față cu patria comună.

„Berliner Tageblatt“ dize, că declarația acasta a lui Bourguignon este foarte ciudată. Fôia berlinesă adauge:

Situația Românilor din Bucovina s'a înrăutățit în mod însemnat de când regele Carol, cu privilegiul călătoriei sale la Petersburg, a vizitat Cernăuții. Cu ocazia acasta — dize — Românii din Cernăuți, au făcut mari ovațiuni regelui român, fapt, care a produs gelosia nu numai la guvernorul Bucovinei, ci și la cerourile curții din Viena. Acestei gelosii trebuie să se atribue măsurile draconice, cu cari Românii bucovinieni sunt tratați atât de fără cruțare.

E de notat, că n'am vădut nici-căiri desmînțindu-se amintita declarația a guvernorului, ea prin urmare s'a făcut, și încă tocmai față c'un membru din înalta societate românescă.

Să-și facă acum fiă-care comentariile!

Rezoluțiunea adunării slovace din Modra. Organul național slovac „Národné Noviny“ publică în numărul său dela 29 Iunie punctele rezoluțiunii adunării Slovacilor în Modra, care a fost bine cetată. Etă acasta rezoluțiune:

1. Pe teritorul Coronei sf. Stefan, la alegerile în dietă și în comitetele comitatense să fiă introdus dreptul electoral universal, direct și secret; ca curățenia alegerilor să fiă garantată cât se pôte mai sigur, votarea să nu se facă numai într'un singur loc al cercului electoral, ci fiă-care

comună cu cel puțin 200 suflete să voteze la dânsa acasă, ér comunele cu mai puțină populația să fiă alăturate la cele mai apropiate comune. — Instituția de virilști să fiă stersă în comitat și comună, ér în comitetul comitatens, care este organ de controlă și reprezentăție, să nu pôte fi aleși funcționari orăgeneschi, precum nici notarii cer-cuali și comunali.

2. Să fiă prin lege garantată libertatea necondiționată de intrunire și de reuniuni, precum și libertatea pressei; să se orânduască desființarea cautiunii pentru produsele de pressă.

3. Să se execute revisuirea legilor politice-bisericesci, mai ales aceea despre căsătoria civilă, în sens, care corăspunde adevăratei libertăți, adecă în modul cel puțin condiționat și facultativ; ér posibilitatea de a deveni cine-va neconfesional, să fiă delăturată.

4. Legea naționalităților din 1868 peste tot, ca atare, și mai ales în sensul ce corăspunde intențiunii ei originale, să fiă odată adusă la îndeplinire și practică.

Revistă externă.

Din Franca. Spiritele în Franca intrăgă sunt puse érași în mișcare prin o scire cu data de 1 Iulie sosită din Rennes. Alaltăeri dimineața la 6 ore Dreyfus a sosit în Rennes în cea mai mare taină. De pe corabia Dreyfus s'a dat jos pe uscat în Quiberon, de aici a călătorit cu trenul până la comuna Bruz, de unde cu trăsura a traversat un drum de 12 chlm. până la Rennes. El era însoțit de prefectul departamentului Ile-et-Vilaine și de un inspector polițienesc. Demonstrația n'a fost, căci lumea nu era absolut orientată asupra sosirii lui Dreyfus. Trăsura în care veni Dreyfus, fú așteptată la capătul orașului de 25 gendarm. Dece dintre aceștia au ocupat o altă trăsură, care a urmat pe a lui Dreyfus până la închisore. Nimeni nu se putea să se apropie de închisore. — De-odată cu sosirea lui Dreyfus în Rennes se începe al doilea act din drama, care agită Franca dela 1894 încôce și care, pôte, se va încheia într'un chip, care să dea țării pacea și liniștea de mult dorită.

In Belgia lucrurile au început să ia altă față. După scirile telegrafice din urmă ar fi dispărut urmele revoluției de stradă. Ea însă și-a ajuns scopul, căci guvernul a amănat desbaterea proiectului reformei electorale. Demonstrațiile dela 28 și 29 Iunie au speriat pe guvern și l'au făcut să se plece dinaintea opiniunii publice revoltate. Chiar și în cercurile politice mai moderate s'a recunoscut, că decă guvernul va continua să fiă încăpăținat, acasta ar fi avut ca urmare o resvrătire generală a poporului, la care s'ar fi alăturat și cetățenii orașelor. — Primarii din Bruxella, Antverpia, Gent și Liège au fost primiți alaltăeri în audiență la regele și au declarat, că decă guvernul nu-și va retrage proiectul, ei nu pot lua răspundere pentru susținerea ordinii. Primarul din Bruxella a desfășurat înaintea regelui seriositatea situațiunii și a arătat asupra primejdiilor, ce amenință monarhia. Regele a chiămat îndată la sine pe ministrul president Van de Peerboom cu care a convorbit timp de 2 ore și acestei convorbiri se atribue, că guvernul a amănat desbaterea fatalului proiect și a hotărît să înceapă tractări cu opoziția.

Inchiderea parlamentului italian. Scenele turbulente, ce s'au petrecut în ultimele ședințe ale parlamentului italian, au făcut, ca parlamentul să fiă închis printr'un ordin regal. Etă ce s'a petrecut d. e. în ședința de Vineri. Președintele a dispus să se voteze procesul verbal al ședinței de Joi, prin soulare. Deputații din stânga au protestat și au cerut votare nominală, dér dorința acestora n'a fost ascultată. S'a început votarea. Numeroși deputați din stânga estremă și-au părăsit locurile, ca să impiedece votarea. S'a produs o încăerare foarte agitată, în care oăți-va deputați adversari s'au lovit cu pumnii, s'au trântit la pământ și s'au rănit. Incepându se votarea, s'a produs un sgomot infernal. Câți-va deputați

din stânga au luat urna și au isbit'o la pământ. Președintele a închis ședința, după-aceea s'a intrunit un consiliu de miniștri, în care s'a luat decisiunea a-se propune regelui închiderea sesiunii parlamentare. Regele a admis propunerea și parlamentul a fost închis.

SCIRILE DILEI.

— 21 Iunie v.

Incheierea anului școlastic la școlile elementare de copii și fetețe din loc s'a făcut eri Duminecă cu ceremonialul obicnuit. După serviciul divin ținut în biserica sf. Nicolae, la care au participat toți școlarii dimpreună cu corpul învățătoresc, în frunte cu directorii I. Vătășanu și V. Aron, s'au adunat cu toții în sala cea mare a gimnasiului român, unde după discursul ocașional rostit de d-l V. Aron, directorul școlilor de fetețe, a urmat cetirea clasificățiunilor în prezența unui număr public. Dintre datele statistice relevate în deosebi în discursul d-lui Aron, e de remarcat în primul rând faptul îmbucurător, că interesul arătat față de școlă din partea poporului de rând din Brașov în anul acesta stă cu mult mai pe sus de anii trecuți.

Dela curtea română. Se anunță, că curtea română se va strămuta în decursul săptămănei acesteia la reședința de vară în Sinaia. „Epoca“ mai află, că pe la finea lui Iulie a. c. M. S. regele va face o vizită la Ischl M. Sale împăratului Francisc Iosif.

Parlamentul ungar. Ultima ședință în merit a parlamentului ungar va fi Joi l. c. După acasta nu se va ține decăt o ședință, apoi se vor începe vacanțele de vară, care vor dura până în 2 Octomvre. — Camera magnaților va desbate proiectul despre pact în ședința de Joi.

Intărirea alegerii de episcop al Aradului. Etă textul rezoluțiunii prea înalte, prin care Maj. Sa monarhul a întărit alegerea de episcop al Aradului, alegere săvârșită prin sinodul electoral dela 2 (14) Mai: „La propunerea ministrului meu ung. de culte și instrucțiune publică, aprob prin acasta alegerea arhimandritului și vicarului episcopesc gr. or. român Iosif Galdiș ca episcop al eparchiei gr. or. române a Aradului, efeptuită prin sinodul acelei diecese“.

Confiscarea „Patriei“. Diarul „Patria“ din Cernăuți a fost confiscat acum a 13-a ôră pentru un articol publicat în numărul dela 30 Iunie scris din incidentul sosirii în Bucovina a ministrului de justiția austriac Dr. cav. de Ruber.

Inaugurarea bustului lui Enăchiță Văcărescu. Comitetul central al Ligei culturale, în ședința sa dela 18 Iunie v. a. c., a decis organizarea unei mari serbări naționale și artistice pentru ziua de 29 Iunie v. a. c. (Sf. Petru și Pavel) în onôrea inaugurării bustului primului gramatic al limbei române Enăchiță Văcărescu, care se va face la 29 ale lunii în grădina Ateneului român, cu următorul program: 1. La ôrele 8 a. m., membri Ligei se vor aduna în localul Ligei, de unde în frunte cu drapele și musică, vor merge în grădina Ateneului. 2. După sosirea Ligei și a reprezentanților autorităților, urmăz ceremonia desvélirii monumentului, în sunetele imnului național „Deșteptă-te Române“. După depunerea corônelor și rostirea celorlalte discursuri, începe serbarea în profitul Ligei. 3. Pe estrada din fața Ateneului, recitări și declamațiuni patriotice. 4. În grădină, care s'era va fi splendid iluminată, diverse jocuri, kermes, tombola, lotării, cășori, etc. etc. 5. Dela ôra 10 s'era bal, în sala de jos a Ateneului. Costumul național preferit.

Esamene în Sibiu. La școlă civilă de fete a Asociațiunii esamenele s'au terminat Mercuria trecută printr'o frumoasă serbare, la care a luat parte și I. P. S. Sa Metropolitul. Public a fost foarte numeros, așa că nu încăpea în sală. — Esamenele

de calificățiune pentru învățatori s'au ținut în zilele de 8—14 Iunie v. sub presiul comisarului consistorial M. Voileanu. La aceste esamene încă a asistat I. P. S. Sa Metropolitul în mai multe rânduri, adresând tinerilor pedagogi cuvinte de îmbărbătare și dându-le staturi părintesci. Au făcut esamenul cu „fôrte bine“ 20 de învățatori și 4 învățătore, ceilați cu „bine“ și „îndestulitor“; s'au relegat la repețirea esamenului după un an 3 inși, corigenți din câte 1—2 obiecte au rămas 22; s'au retras în cursul esamenului 5.

Esamen de calificățiune învățătorească s'a ținut la seminarul diecesan din Arad în zilele de 14, 15, 16, 17 Iunie v. c. sub presiul părintelui arhimandrit Augustin Hamsea, fiind de față și d-l inspector reg. de școlă al comitatului Arad Varjasi Arpad. Cu acasta ocașiune s'au supus examenului de calificățiune toți cei 16 elevi, cari au absolvat la finea anului școlastic curent cursul al IV preparandial, cari toți au prestat cu succes examenul de calificățiune învățătorească. Afară de acestia s'au supus esamenului cu acasta ocașiune 21 pedagogi absoluți, din anii anteriori, dintre cari au prestat cu succes esamenul 12, între acestia 4 eleve preparandiste, ér 9 au fost respinși până la proxima intrunire a comisiei. Astfel numărul învățătorilor calificați în eparchia Aradului s'a înmulțit cu 28.

Șerban — liberalul. Sub titlul acasta „Egyetértés“ scrie, că dela pactul între partide, deputatul Nicolae Șerban a apărut Sâmbătă pentru întâia ôră în Buda-pesta. „Astfel — dize fôia kossuthista — ori-cine va afla lucru fôrte firesc, că el (Șerban) numai acum a reîntreat din nou în clubul liberal“.

Din Lipsca ni-se împărtașește, că d-l Sterie Stînghe din Brașov a depus cu succes în ziua de 29 Iunie n. o. esamenul de doctor în filosofă la universitatea de-acolo. Tot-odată ni-se scrie, că în luna trecută au mai făcut esamenul de doctor în limba română doi Nemți, membri ai seminarului român, anume d-nii Adolf Storch și Eugen Neumann.

Un foc mare a izbucnit în comuna Sec, diu comitatul Solnoc-Dobăca, în ziua de 30 Iunie n. Etă ce ni-se scrie: Ađi, 30 Iunie n., pe la 2 1/2 ôre după amăzi s'a iscat un foc teribil la locuința unui econom de frunte. Focul, ajutat de vânt, s'a încins cu iuțela fulgerului. Au ars două strade principale și cei mai bogăți dintre locuitori, între cari și primarul și al II-lea notar; a ars pentru a doua-ôră școlă de stat, farmacia, prăvăliile și ospătăriile cele mari din piață. Focul nu s'a putut localisa până nôptea. Nu s'a putut stinge nimic, chiar și pomii verđi ardeau. Nu se scie cu siguranță, câte vieți omenești vor fi cădut victimă. Bisericele și locuințele preoților din norocire au fost scutite de furia flăcărilor.

Osman pașa, eroul dela Plevna, precum anunță o telegramă din Constantinopol, de câte-va zile zace greu bolnav, ér medicii sunt foarte îngrijați de viața bătrânului general. Osman-pașa s'a născut în 1837 într'un sat din Anatolia și deja de tînăr a pășit pe cariera militară. În ultimele decenii de mai multe-ôri i-s'a dat ocașiune să și valideze escelentele sale calități militare. Cea mai glorioasă pagină în cariera lui militară e ultimul răboi român-ruso-turc, și mai ales luptele din jurul Plevnei ale căror grave urmări Rusia le ar suferi și ađi, decă n'ar fi fost tînăra, dér viguroasă oștire română. După răboiul „leul dela Plevna“ numai că n'a fost deificat din partea poporului turcesc; și se dize, că prea marea popularitate a generalului ar fi deșteptat temeri și bănueli și în inima sultanului, care, ca să se asigure, nu s'a mai despărțit de bătrânul pașă, care de-atunci locuiesce permanent în Yıldiz-chiosc. Deosebita sa grație și-a manifestat'o sultanul față de Osman-pașa și prin aceea, că a dat de soție pe una din fiicele sale lui Nured-din pașa, fiul lui Osman, și se dize, că al doilea fiu al lui Osman pașa asemenea se

va căsători cu una din principesele curții turcesci.

Archiducele Iosif despre „actualitățile politice.” „Bud. Hrip“ este informat, că archiducele Iosif a fost zilele trecute la Giula, unde a ținut o revistă asupra honvedimei de-acolo. Fișpanul Lukacs G. a dat un banchet splendid în onoarea lui, la care au participat mai multe notabilități. În decursul prânului archiducele a lădat pe actualul ministru-președinte Szell și a disp., că pactul îl avem ce-i drept, „vom avea însă (Ungurii) mult de lucru cu cei de peste Laita”. S'a vorbit și despre atitudinea ostilă a Croaților și de ura lor contra Maghiarilor. Aici archiducele a istorisit un episod din călătoria sa de anul trecut într-un oraș din Croația, unde i-s'a făcut primire sârbătorescă și episcopul din oraș l'a salutat în limba germană. „Eu — țise archiducele — i-am răspuns: Eminentă ta a greșit limba, în care mi-ai vorbit aici. Pe mine mă poți saluta aici croațesc, sau ungeresc, nemțesc însă la nici un caz”. Archiducele a vorbit apoi despre temele lui favorite: pompieri, Țigani, der mai ales despre cura lui Kneip dîcînd, că i-ar plăce să pôtă să strige lumii întregi: „Numai desculți, căci deși acosta nu este estetic, e la totă întîmplarea igienic”.

Măsurî în contra secetei. În ședința dela 18 Iunie v. a camerei, d. Tache Ionescu, ministrul cultelor, a depus un proiect de lege pentru autorizarea județelor următoare de a contracta împrumuturi: Bacău 350,000 lei., Brăila 400,000., Buzău 400,000., Fălciu 150,000., Ialomița 600,000., Ilfov 100,000., Prahova 300,000., Rîmnicul sîrat 150,000., Tutova 150,000., Românaș 300,000 și Teleorman 200,000 lei. Din aceste împrumuturi se vor ajuta țărani lipsiți de mijloce din cauza secetei. Proiectul de lege se primesce.

În aceeași ședință camera a ridicat dela 1,000.000 la 2,000.000 lei creditul acordat pe sîma ministerului de domenii pentru plata meului dat la țărani și pentru luarea altor măsuri, ce vor fi eventual necesare a-se lua în vederea secetei. Din acest credit se vor da ajutoare țărănilor pentru a sîmna de pe-acum meiu, care se servescă, ca furagiu pentru vite. Pentru hrana țărănilor se ocupă în deosebi consiliile județene, cari au votat împrumuturi pentru ajutoare. Legea privitoare la amintitul împrumut de două milioane a fost votată cu unanimitate. Comisiunea pentru studierea măsurilor de luat în contra secetei s'a întrunit Vineri din nou la ministerul domeniilor sub președința d-lui N. Fleva.

După-ce d. ministru a spus comisiunii starea amînuțită a nenorocitei situații create de secetă, comisia a mai luat următoarele dispozițiuni: Statul să cumpere cantități de fân cât va put de mari; Fondul de un milion al institutiei „Carol-Elisabeta” destinat pentru ajutorarea sătenilor, să fiă întrebuințat pentru cumpărare de porumb, care să se împartă la sătenii lipsiți; să se cerceteze cultura cartofilor din țară. Când se va cunoșce cantitățile de cartofi din recolta curentă, comisia va lua măsurile, ce le va găsi necesare, spre a cumpăra și distribui cartofi, ca nutreț pentru săteni.

O întîmpinare. În nr. dela 13 (25) Iunie c., am publicat sub titlul „Agenți Șarlatani” o scire, ce ni-se comunicase din jurul Făgărașului. Față cu individul învinovățit în acea scire, d-l Teodor Boca Someșanul ne trimite o întîmpinare datată din Clușiu 30 Iunie, în care declară următoarele:

Este adevărat, că am fost prin părțile Făgărașului și anume și în Veneția Inferioră; mi-a succed să fac și asigurări pentru societatea-Gresham. Fiă-mi permis să arăt și numele, anume: d-l Mateiu Mateiu, învîțător și la socorul d-sale George Comanicu notar. D-l Mateiu Mateiu e și acceptat și e obligat să plătescă aproape 100 fl., rata primului an, r d-l Comanicu e respins pe timp de un an, sub cuvînt, că suferă de o bolă, al cărei nume în termin medical imi scapă din vedere. În cursul anului, decă ar muri, banii dați ca antic-

pațiă s'ar restitui, ér decă în cursul anului nu 'i s'ar întempla nimic, va fi acceptat de acolo înainte și pentru orice eventualitate în cas de mórte ereții legal ar primi suma, pe care e asigurat. Eu am fost și sunt ampioiat la societatea Gresham și funcționar sub titlul de inspector și atunci, și astăzi, când scriu aceste rânduri, ceea-ce o pot documenta în tot momentul cu plenipotența autentică, de care dispun. Deci cele scrise de Venețianul, că eu nu aș fi ste în legătură cu firma „Gresham” și că aș fi un agent șarlatan, le declar de neadevăruri, ér pe respectivul individ, care se subscrie „Venețianul”, decă în termin de 8 zile nu va desmînți cele publicate, îl declar de un simplu calumniator. Teodor Boca-Someșanul, inspector la Gresham în Clușiu.

Observăm, că autorul scirei comunicate noue și-a basat afirmările pe un răspuns, ce dîcea, că li-s'ar fi trimis celor asigurați din partea direcțiunei societății „Gresham”, și prin care acosta negă, că ar fi stat cu d-l Boca în vre-o relațiune. Prin urmare însa-și direcțiunea societății a dat ansă la învinuirile ridicate de corespondent.

Convocări.

Fruntașilor români din părțile Huedinului li-s'a adresat următoarea convocare:

P. T. Domnule! Subscriși dorind să înființăm un despărțământ nou al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, care să se estindă peste teritoriile cercurilor administrative ale Huedinului și Hidei, comitatul Cojocinei, conform însărcinării primite dela comitetul central al „Asociațiunii”, cu dragoste frățescă Vă rugăm să binevoiti a Vă presenta la conferența prealabilă, eventual adunarea generală constituantă, ce se va ține în 9 Iulie n. c. la 4 ore d. m. cu ocaziunea petrecerii de vară, ce se va arangia în Huedin în aceeași zi, în sala de petreceri a hotelului „Tigris”.

B.-Huedin, 20 Iunie 1899.
Ioan Pop, Alexandru Sava,
protopop gr. cat. în presbiter gr. or. în
Morlaca. Medicu.
Dr. Simion Timaschi, Dr. Andrei Pop,
advocat în Hida. adv în Huedin.
membri ai „Asociațiunii”.

Adunarea generală a despărțământului XVI (Sălăgian-Chioran) al Asociațiunei se va ține la 3 August n. c. în Șimleul Silvaniei, cu următorul:

Program. 1) După oficierea serviciului divin solemn la 7 ore, urmază deschiderea adunării la 9 ore a. m. 2) Raportul actualului despre activitatea comitetului desp. 3) Raportul cassarului desp. 4) Esmiterea comisiunilor pentru cenzurarea rapórtelor, conscriere de membri și încasare de tacse. 5) Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunei”. 6) Eventuale disertațiuni insinuate la presidiu. 7) Desemnarea locului pentru adunarea viitoare. 8) Propuneri diverse. 9) Inchiderea ședinței adunării.

Invităm pe cn. membri ai despărțământului, cât și pe toți, cari se interesază de cultura poporului român, să binevoiescă a lua parte la adunare.

Pentru încuartirare va fi îngrijire.
Alimpiu Barboloviciu, Augustin Vicaș,
vicariu și directorul desp. actuaru.

Reuniunea femeilor române sîlăgene își va ține adunarea generală în Șimleul Silvaniei la 3 August n. c. cu următorul

Program: 1) Deschiderea ședinței prin d-na presidentă la 11 ore a. m. 2) Raportul actualului despre activitatea anuală a comitetului reuniunei. 3) Raportul d-nei cassiere despre starea averei reuniunei. 4) Esmiterea comisiunilor pentru cenzurarea rapórtelor, inscriere de membri noi și pentru încasarea tacselor și referadele acestora. 5) Propuneri diverse. 6) Cetirea disertațiunilor insinuate la presidiu. 7) Desemnarea locului pentru adunarea viitoare. 8) Inchiderea ședinței.

Rugăm cu tot respectul pe Stimatele Dómnne membre și membri onorari, fundaționali, ordinari și ajutatori, cât și pe toți pãrtinitorii culturai femeiei române, să bine-

voescă a lua parte la acea adunare, propînd cauza sublimă a regenerării culturale a femeiei române.

Pentru obținerea încuartirării gratuite va fi îngrijire.

Maria Cosma n. Dragoș, Augustin Vicaș,
presidentă. actuar.

Petreceri. Junimea teologică din Sălăgiu și Chior va arangia în 11 Iulie n. în comuna Șilimeghiu (Sülelmed), sub scut sigur, o petrecere cu dans. Intrarea pentru o persoană 1 fl., în familiă 80 cr. Venitul e destinat în favorul bisericei gr. cat.de-acolo. Inceputul la 6 ore sêra. Familiile sunt avizate la provisiune proprie. Damae sunt rugate a se presenta în toaletă simplă. Suprasolvirile se vor cuita pe cale diaristică.

Gavril Gherebețiu, președinte. Laurențiu Bran și Stef. Sabo vicepreședinți. Ioan Pop controlor, Emil Cămpian secretar. Vas. Andrean cassar, Vic. Anderco, Eug. Balint, Vas. Baști, Al. Brancovan, Em. Butean, I. Butean, I. Coste Victor Criste, Val. Hecto, I. Lenghel, I. Lombonțiu, Victor Maior, Victor Marcus, Tr. Nemeș. Iustin Péter, Pompeiu Podină, Vas. Pogăciaș, Val. Sima, Ios. Stan, I. Târția, Teof. Varna, membri în comitet.

Literatură.

Gramatică franceză, teoretică și practică, cuprîndînd afară de principalele reguli ale limbii franceze, teme, deprinderi de cetire și conversațiune, precum și vocabular, preluorată pentru usul Românilor, de Ludovic Leist. — Acosta carte, care a apărut zilele acestea în editura lui Iuliu Groos în Heidelberg, este compusă după metoda sintetică Guspey-Otto-Sauer, și e în deosebi o prelucrare după Dr. Emil Otto. Materialul gramaticii se împarte în cursul I. și II. Partea întâi cuprinde numai scheletul gramaticii; partea II-a cuprinde regulile sintaxei pentru înțelegerea și practica limbii usuale. Cartea se sfîrșește c'un Adaus, cuprîndînd o culegere de locuțiuni alese pentru conversațiunea franceză cu două vocabulare, frances-român și român-frances. Gramatica franceză (8° 424 pag.) costă leg. 4 mărți și se pôte procura dela Iuliu Groos librar editor în Heidelberg (Germania) prin toate librăriile de aici și din România.

DIVERSE.

Al meu și al tîu. Un filosof din Japonia împarte pe ómeni din punctul de vedere al conceptului „al meu și al tîu” în patru clase. Cei din prima clasă vorbesc astfel: „Ce este al meu, este al meu; ce este al tîu, asemenea e al meu”. Aceștia sunt tâlharii și bandiții, și în genere toți ómenii de nimic. Cei din a doua grupă au obiceiul să dîcă: „Ce este al meu, e proprietatea mea; ce este al tîu, este al tîu”. Aceștia sunt de regula ómenii egoiști, der în urma urmelor tot ómenii cinstiți. Deviza celor din a treia categoriă este: „Ce este al meu, este și al tîu, decă ce este al tîu este și al meu”. Așa vorbesc cei ce sunt pentru principiul serviciilor reciproce și al pretiniei. În fine cei din clasa a patra profesază principiul: „Ce este al meu, este al tîu”, ómenii de soiul acesta sacrifică totul pentru de aprópele lor, din curat simț de umanitate fără să aștepte contra-servicii.

Flori scumpe. Un nabab american a plătit nu demult pentru o flóre 120,000 franc. Un preț atât de fabulos ne face să ne speriem și nu-i vom pricepe ro-tul, decă gîndindu-ne, ce sume colosale se risipesc în Anglia și America pentru flori. În Westend din Londra d. e. locuesc mai multe familii, cari cheltuesc pentru împodobirea maselor și a saelor de joc cu flori sute de mii de franci anual. În sumele acestora nu sunt socotiți banii ce-i cheltuesc acele familii pentru flori rare, bună óră câte-o orchidă, cu care țin să stórcă admirația óspetilor. Florile de specie rară sunt căutate în totă lumea și óști întregi de astfel de căutători se ocupă numai cu meseria de-a provedé piețele Londrei cu flori scumpe. Pentru câte-un esemplar *Uleya Arianae* bucurosi plătesc cei pasionați 4—5000 de franci, ba nu de mult un esemplar de *cattleya reinachiana* s'a plătit cu 20,000 fr. Cu ocazia serbării „Primrose Day” milioane

de franci cheltuesc londonesii pentru „primula veris”.

Inimă cusută. „Rivista di Chirurgia” espune un fôrte interesant cas de operațiune chirurgicală. Într'una din clinicile Italiei a fost adus un tîner, care fusese atacat și străpuns prin inimă. Tînerul, care nu murise încă, a fost incredințat chirurgului dr. Pomoni, care spintecînd partea dintre costa a treia și a cincea, a cercetat rana prin deschițetura astfel produsă. Despicătura făcută în inimă pe din afară a trebuit să o prelungească cu aprópe șese centimetri, pentru-ca să pôtă ajunge la cele două tãeturi de pe pãreții camerei inimei! Acestea au fost cusute repede și cu multă îngrijire, asemenea tãetura din afară, și așa sîngele a încetat de a mai curge. Tînerul, firesce, a slăbit grozav din cauza pierderii de sînge; operațiunea însă a succed atît de bine, încât după patru-șeci și nouă de zile a putut pãrasi clinica pe deplin vindecat.

Justiția chineză. Un clasic cas de justiția ohineză comunică „Ostasiatische Lloyd”, ce apare în China. În Sanghai s'a întemplat, că un actor chinez întreținea relațiuni de dragoste cu metresa unui înalt funcționar de stat. Cei doi amoresați au fost în fine prinși în flagranti și fiind-că Chinezii în destiunt de felul acesta nu prea sciu de glumă, actorul a fost arestat și în urmă adus însintea unui tribunal micst compus din indigeni și europeni. Ca apărător și-a angajat actorul un fiscal engles, care însă n'a putut esopera mai mult, decă ca clientul sîu să fiă condamnat numai la șese luni închisóre și două sute de lovitur de bambus. Acosta sentință, în comparațiune cu rigórea justiției chineză, a fost fôrte ușoră. Actorul însă nu s'a mulțămît și a apelat la judecătoria supremă. Aici însă afacerea a fost predată unui juriu compus numai din indigeni, cu motivarea, că fiscalul engles, ca străin, nu e competent să se amestece în procese de felul acesta, ce privesc numai pe Chinezii. În chipul acesta actorul a rămas fără apărător, ér juriul i-a dictat o sentință fôrte aspră: a fost condamnat la două mii lovituri de bambus, după cari avea să fiă și sugrumat. Metresa la rîndul ei asemenea a fost judecată la cinci sute de lovituri. Sentința a fost la moment esecutată, der așa, că deja după primele sute de lovituri carnea cădea în bucăți de pe trupul condamnatului; ér după-ce și-a perdut consciința, a fost trezit din nou cu apă rece, l'au aruncat apoi în temniță, pentru-ca a doua zi tortura să fiă continuată. După-ce a primit două mii de lovituri, sentința a fost ușurată în sensul, ca nefericita jertfă să fiă spîndurată.

„ALBENA”, institut de credit și de economii. Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Iui Iunie 1899.

Intrate:	
Numărar cu 1 Iunie 1899	fl. 9,367.86
Depuneri spre fructificare	„ 101,129.80
Cambii rîscumpărate	„ 174,526.35
Conturi curente	„ 33,658.50
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	„ 26,249.80
Monetă	„ 16,578.60
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 8,267.89
Banc.	„ 188,910.83
Interese și provisiuni	„ 19,158.40
Diverse	„ 3,521.84
	fl. 581,369.87
Eșite:	
Depuneri spre fructificare	fl. 105,960.45
Cambii escomptate	„ 188,826.57
Conto curent	„ 6,176.85
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	„ 15,910.--
Monetă	„ 5,999.28
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 14,545.04
Interese și provisiuni	„ 1,631.80
Spese și salare	„ 1,360.07
Banc.	„ 225,618.30
Diverse	„ 3,677.06
Numărar cu 30 Iunie 1899	„ 11,664.45
	fl. 581,369.87
N. P. Petrescu m. p.	C. Aisér m. p.
adjunct.	cassar.
R. Ardelea m. p.	
comptabil.	

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borovan. O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., 2-a parte II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilin Rădu*, fost profesor în seminarul din Blășișu și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invățătura creștină, sau Catechismul mare pentru tinerimea greco-cat.“ Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 224 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleșului, eminențele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în totă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acesta e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n-ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare, de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., 2-a tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1.45 (cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu *mărima*, prețul e foarte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură esecelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele seci și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localisată de *Antoniu Popu*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopti de iernă novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Vieta după mörte, sau nemurirea sufletului, dedusă din misterul finței omenești și desfrățierea celor trecători, de *I. P. Edițiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângâitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-cărnia. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Trandafiri și vioarele se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de *Ion Pop Reteaganul*. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci voinesci, ostășesci, de bucuria, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. *Edițiunea II*. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteaganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, sau învățături pentru popor, de *Dr. George Popu*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănățului e o carte mare cu povești din Banat, împărțită în 3 tomuri, de G. Cătană. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de

Iuliu Bugnariu. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânesci și naționale de I. Pop Reteaganul. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Bucicescu*. E scrisă foarte poporal cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteaganul. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteaganul. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Lira Bihorului este o cârtică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Popu*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. Pop Reteaganul. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Răsete și zimbete, de T. V. *Gheaja*. După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeți; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu*. Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țaranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii și atât de favorabil apretiată din partea diarelor noastre. Conține vre o 25 figură în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*. Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Bursa de mărfuri din Budapesta din 28 Iunie n. 1899.

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul p. 100 obiloz.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	9.90	10.90
Grâu dela Tisa	80	9.90	9.95
Grâu de Pesta	80	9.80	9.90
Grâu de Alba-rega	80	9.75	9.90
Grâu de Bácska	80	—	—
Grâu ung. de nord	80	—	—
Grâu românesc	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	sulfur	Calitatea per hect.	Prețul per 100 obiloz.	
			dela	până
Săcară		70-72	7.15	7.25
Orz	nutreț	60-62	7.00	7.10
Orz	de vinars	62.64	6.15	6.35
Orz	de bers	64.66	6.50	7.00
Ovăz		39.41	4.5	4.45
Cucuruz	bănat.	75	—	—
Cucuruz	altă sortă	73	—	—
Cucuruz	"	"	—	—
Hirică	"	"	—	—

Produse div.	Calitatea	Prețul	
		dela	până
Sem. de orz.	Lutens angus transilvană	36	40
"	bănățenă	—	—
"	roșă	26	23
Oleu de rap.	rafinat dupa	—	—
Oleu de in	dela Pesta	49	49.50
Uns. de porc	dela țără	46	47
Slămină	svântată	49.50	50.50
"	aturnată	—	—
Seu	"	—	—
Prune	din Bosnia în buți	10.75	11.00
"	din Serbia în saci	9.00	9.75
Lictar	siacon nou	14.75	15.00
"	bănățenesc	13.50	13.75
Nuc	din Ungaria	—	—
Gogoași	anguresci	—	—
"	sărbesci	—	—
Miere	brută	—	—
"	galbină strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirit	brut	—	—
"	Drojdițe de spirt	—	—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Cursul la bursa din Viena.
Din 2 Iulie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.21
Renta de corone ung. 4%	96.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	119.70
Bonuri rurale ungare 4%	94.50
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	159.50
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	138.85
Renta de argint austr.	100.30
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de aur austr.	119.40
Losuri din 1860.	138.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	908.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	336.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	377.25
Napoleondori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.32 1/2
Paris vista	47.82 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.21
Note italiene	44.70

Sz. 3077—1899. tlvki.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrő teszi, hogy „Furnika“ Fogarasi takarékpénztár végrehajtónak Gogonea C. Coman és Manoiu Miklós végrehajtást szenvedők elleni 150 frt. tökéletesítés és járulékal iránti ügyében a brassói kir. törvényeszek (a Zernesti kir. járásbírószág) területén levő, I az almásmezői 50 sz. tjkvbeni 1425/2, 1426/2 hrsz. fekvőre 38 frtban II. az almásmezői 460 sz. tjkvbeni, 1341, 1344, 1345/1, 1346/1, 1347, 1348 hrsz. fekvőkre 126 frtban III. az almásmezői 501 sz. tjkvbeni 75, 76 és 77 hrsz. fekvőkre 460 frtban és 1617/2, 1618/1, 1619/2 hrsz. fekvőkre 57 frtban már megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899-ik évi Iulius hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Almásmezőközég házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -ét készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szabályok elismervényét átszolgáltatni.

Brassó, 1899 évi Aprilis hó 15-én.

A kir. törvényszék, mint tlvki hatóság.

Cursul pieței Brașov.
Din 3 Iulie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.42	Vënd.	9.45
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.69
Ruble Rusescoi Cump.	126.75	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.75	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina 5%, 10%.	—	Vënd.	102.—

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Butelii cu bere de „Pilsen Urquell“

se vor umplé tot cu simplă comprimare de aer Marți în 4 Iulie a. c. în Hala de bere a **Restaurației Fleischer.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,
ce esistă de 16 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 10 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se pöte de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de toate specia esecelent pregătiți, acesta legătoria de cărți pöte se esecute iute și foarte ieftin tot ce se pöte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțemânt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cupuni și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

7-0

Strada porții Nr. 22.

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine